

Kommunalt handlingsprogram
för
SOCIALDEMOKRATERNA
I LIDINGÖ

2006 - 2009

Sturevägen 38, 181 38 Lidingö Tel: 766 09 53
e-post: xxx@xxx hemsida: www.lidingo.sap.se

INLEDNING

Sverige är på rätt väg!

Tack vare en socialdemokratisk regering har vi en stabil ekonomisk utveckling. Men trots hög tillväxt är arbetslösheten fortfarande för hög, och stora satsningar görs för att sänka den. 10 miljarder kronor satsas på att förbättra omsorgen om de äldre. En ny tandvårdsreform planeras. Studiebidragen höjs.

Tack vare Socialdemokraternas ekonomiska framförhållning har **landstinget åter en ekonomi i balans**. Kollektivtrafiken har förstärkts. Vårdgarantin återinförs. Tillgängligheten har ökat genom vårdguiden.

Globaliseringen påverkar oss mer och mer. Socialdemokratien har alltid varit och är en internationell rörelse. Dess samhällsanalys har alltid tagit hänsyn till världen omkring oss. Den är också en rörelse som har kontaktnät och möjligheter att påverka politiken både inom EU och FN.

Den 17 september 2006 gäller valet Sveriges riksdag, landsting och kommuner.
Valet är din möjlighet att påverka!

Socialdemokraterna har program för arbetet i FN och EU, och kommer att presentera program för arbetet i riksdagen och landstinget. **Det här programmet handlar om Lidingö.** Kommunen ansvarar bland annat för barnomsorg, skola, kultur- och fritidsverksamhet, äldreomsorg, fysisk planering, vattenförsörjning, avfallshantering, snöröjning m m - det vill säga viktiga frågor, som påverkar Din vardag. Här beskriver vi några av de viktigaste frågorna, som Socialdemokraterna vill arbeta med de kommande åren. Programmet har tagits fram i olika arbetsgrupper som verkat inom vår partiorganisation det senaste året.

Du kan också påverka din vardag:

- ♥ genom att rösta på Socialdemokraterna den 17 september
- ♥ genom att bli medlem och vara med i vår partiverksamhet!

GE DE ÄLDRE TRYGGHET

De äldre generationerna har byggt upp vårt välfärdssamhälle. De ska garanteras en sådan service från Lidingö Stad att de upplever tillvaron som trygg, berikande och meningsfull. Vi vill att äldreomsorgen skall utvecklas så att de äldre aldrig behöver uppleva sig som en belastning för yngre generationer, och att yngre generationer inte behöver känna dåligt samvete för sina äldre.

Antalet äldre blir allt fler. Det ställer ökade krav på bostäder anpassade efter olika grader av service-, tillsyns- och vårdbehov. Seniorbostäder insprängda i bostadsområden, gruppboende, äldrehem och sjukhem måste byggas i takt med de ökande behoven.

Ingen som är medicinskt färdigbehandlad ska behöva ligga kvar på sjukhus p g a brist på platser i den kommunala äldreomsorgen. Utöver de sjukhemsplatser som staden planerar för i kvarteren Oliven, Taljan och på Björnbo **vill vi bygga ett modernt äldrehem**, för personer som inte är i behov av sjukhemsplats, men som ändå skulle känna sig tryggare och mer stimulerade om de fick bo tillsammans med andra äldre, än genom att sitta isolerade i en lägenhet utan annan kontakt än en stressad hemtjänst. Genom att samla de resurser som dessa personer skulle ha rätt till i form av hemtjänst skulle man kunna ha en bra bemanning på ett sådant äldrehem.

De som vill ska kunna bo kvar i sin invanda bostad och närmiljö. Där ska de kunna få hjälp med att handla, laga mat och städa även om de inte har behov av personlig omvårdnad. Ledsagning ska ingå i hemtjänstens uppgifter.

Vi vill återuppliva de ursprungliga tankarna bakom **Högsätraprojektet** med insprängda seniorlägenheter och närhet till service. Personal bör återinsättas i **receptionen**, som var en viktig trygghet och träffpunkt för många boende i området.

För att ha möjlighet att **avlösa anhöriga** vill vi bygga ut dagvård, korttidsplatser och akuta jourplatser och kunna erbjuda flexibla lösningar. Äldre invandrare, som behöver serviceboende ska ha möjlighet till gemensamt boende med personer, som talar samma språk. Vi strävar efter att flerspråkig personal anställs inom äldreomsorgen.

Det är viktigt att det finns en väl fungerande rehabiliteringsverksamhet, arbetsterapi och tillgång till syn- och hörselinstruktör. Verksamhet av typ Källan och liknande aktiviteter anordnade av frivilliga organisationer har stor betydelse för att bryta isolering och öka de äldres livskvalitet och bör byggas ut.

Pensionärsorganisationerna fyller en viktig funktion när det gäller att erbjuda meningsfulla aktiviteter och fördröja vårdbehov. De är värda ett ökat stöd.

Vi vill ha kvar Hospice. Det är en verksamhet för människor i livets slutskede. Då är det extra viktigt att närstående har möjlighet till dagliga besök utan långa resor. Den är ett bra exempel på en väl fungerande omsorg.

Utvärderingar av vårdens kvalitet bör göras regelbundet i samverkan med vårdtagarna och deras anhöriga. På socialdemokratiskt initiativ ska ett nytt kvalitetssäkringssystem inrättas inom äldreomsorgen.

Vi måste öka resurserna så att äldreomsorgen har tillräckligt med kompetent, välavlönad personal som trivs i sitt arbete. Alla som vill arbeta heltid ska ha rätt att göra det. Då kommer trivseln att öka, inte bara bland personalen utan också för de äldre. Personaltätheten inom äldreomsorgen måste ökas för att de äldre ska kunna ges en god hygien och möjlighet till sund utomhusvistelse. De av regeringen föreslagna **plus-jobben** bör användas för kompletterande uppgifter för att öka livskvaliteten både för våra äldre och i skolorna. De kan aldrig ersätta fastanställd personal med fullständig kompetens.

Socialdemokraterna vill:

- ♥ att det ska finnas tillräckligt antal bostäder anpassade till olika grader av tillsyns-, vård- och servicebehov för att svara mot efterfrågan. Därför måste det byggas ett nytt modernt äldreboende och flera Seniorbostäder,
- ♥ att Högsätra receptionen åter bemannas och att Hospice blir kvar,
- ♥ att kommunen även ska kunna erbjuda hjälp med inköp, matlagning, städning, snöskottning och ledsagning inom ramen för hemtjänsten,
- ♥ att en väl fungerande rehabiliteringsverksamhet ska finnas med bl a tillgång till syn- och hörselinstruktör
- ♥ att stöd ges till pensionärsorganisationerna i deras viktiga arbete för att bryta många äldres isolering,
- ♥ att arbete inom kommunens äldreomsorg görs mer attraktivt genom högre lön, bättre arbetstider och ökat medinflytande, så att inhyrd personal inte behövs.

” SE TILL BARNENS BÄSTA...”

sägs det i FN:s barnkonvention. Där står också att alla barn och ungdomar oberoende av kön, födelseort, funktionshinder eller föräldrarnas inkomst ska ges möjligheter till trygg uppväxtmiljö, god utbildning och stimulerande fritid. Lidingö Stad ska medverka till att uppfylla kraven i FN:s barnkonvention.

Barnomsorgen är till för barnen och viktig för att gemensamt med föräldrarna ge dem goda utvecklingsmöjligheter. Det livslånga lärandet börjar i förskolan. Förskolan ska ta vara på barnets hela förmåga, den skapande, fysiska, praktiska, sociala och intellektuella och därigenom lägga grunden för senare utveckling och lärande. Verksamheten ska präglas av små grupper, pedagogiskt kompetent personal och ändamålsenliga lokaler. Vi vill minska barngrupperna. För barnen innebär stora grupper högre krav på anpassning, något som små barn och de barn, som har behov av särskilt stöd, har speciellt svårt för.

Småbarnsföräldrar skall ha ekonomisk möjlighet att gemensamt satsa mera av sin tid på sina barn. Därför verkar vi på nationell nivå för en utökning av föräldraförsäkringen. Föräldrar skall ha en väl fungerande barnomsorg, som innebär att man utan stress, med full trygghet och med fullgott samvete skall kunna lämna sina barn till barnomsorgen och hämta barnen efter arbetet i förvisningen om att barnen haft en bra och utvecklande tillvaro under tiden.

Staden ska bereda plats i kommunal förskola för alla barn, vars föräldrar önskar det. Alla barn har rätt till en plats i barnomsorgen, även de vars föräldrar är arbetslösa eller hemma med nyfött syskon. Staden måste förbättra sina planeringsrutiner för att undvika bristsituationer av den typ, vi sett de senaste åren. Kooperativa eller enskilda alternativ ska ges samma ekonomiska villkor, uppfylla samma kvalitetskrav som den kommunala och ta emot barn ur stadens kö.

Vi står bakom maxtaxereformen i barnomsorgen och har arbetat för att slopa den tidsrelaterade taxa, som majoriteten införde, och som skapade mycket stress. Även tillsyn på obekvämt arbetstid och vård av barn i hemmet vid sjukdom bör omfattas av maxtaxan.

Vi vill ge **Personalen** i förskolan tid att reflektera och planera och större möjligheter till fortbildning. Alltför knappa resurser drabbar även personalen med ökade påfrestningar som i vissa fall leder till långa sjukskrivningar.

Kulturellt, socialt och fysiskt berikande skolbarnsomsorg skall finnas som tillgodoser behoven, vilket innebär att barn mellan sex och nio år ska ha rätt till

plats i fritidshem och tioåringarna ska ha rätt till plats i fritidsklubb. Dessutom ska öppen eftermiddagsverksamhet finnas för elva- och tolvåringarna.

Fritidsklubben är en mycket uppskattad övergångsform för tioåringarna mellan fritidshemmets skyddade verksamhet och den öppna ungdomsverksamheten. En ökning av antalet fritidsklubbar kommer att behövas för att ta emot de stora barnkullar som nu ställer krav på utbyggnad av förskolorna. De som inte får plats hänvisas till den öppna verksamheten på fritidsgårdarna, vilket ökar pressen på gårdarnas personal. De får fler och fler barn att ta hand om på eftermiddagarna och mindre och mindre ork över på kvällen, när de lite äldre ungdomarna, som de ursprungligen var till för, kommer. Vi socialdemokrater anser att alla tioåringar, vars föräldrar önskar det, ska ha **rätt till en fritidsklubbplats**. Både lokaler och framför allt ledarna på våra fritidsgårdar är idag mycket hårt ansträngda av ökande barngrupper. Det går inte längre att bara skriva in fler barn i befintliga klubbar, utan **nya klubbar måste till i nya lokaler med ny personal**.

Socialdemokraterna vill:

- ♥ att alla barn ska garanteras rätt till en plats i barnomsorgen/förskolan oberoende av föräldrarnas inkomst, arbetsförhållanden eller familjesituation,
- ♥ att fritidshem ska finnas för alla 7-9-åringar,
- ♥ att fritidsklubb ska finnas för alla tioåringar vars föräldrar önskar det,
- ♥ att kvaliteten i förskolan förbättras bl a genom mindre barngrupper,
- ♥ att barn med särskilda behov ska ges det stöd, som de behöver.
- ♥ att även tillsyn på obekvämt arbetstid och vård av barn i hemmet vid sjukdom ska omfattas av maxtaxan,

Kommunen är skyldig att erbjuda skola åt alla inom rimligt avstånd. De minsta barnen har rätt till kommunal skola inom gångavstånd. I ett fåtal fall där det inte är möjligt ska skolskjuts erbjudas gratis. Alla skolor ska uppfylla de mål som fastställts i FN:s barnkonvention, skollagen, läroplaner och stadens skolplan.

Varje barn ska kunna lära i egen takt och få det stöd, som behövs för att nå kunskapsmålen. Eleverna ska lämna skolan med god självkänsla, goda kunskaper och en växande nyfikenhet. **Alla ska kunna gå ut med fullständigt betyg!**

Kommunen har ett ansvar för de ungdomar som inte fortsätter i gymnasiet och inte kan få arbete. Någon form av lärlingsutbildning bör kunna erbjudas.

Lidingö stad har direkt ansvar för de kommunala skolorna. Där går den ojämförligt största delen av alla barn och ungdomar. Staden ska utveckla dem så att de alltid håller **högsta kvalitet**. **Vi ser ett värde i att barn och ungdomar från alla sociala och kulturella miljöer kan mötas i samma skola.**

Ökad valfrihet medför ökade kostnader. Fristående skolor kan vara ett bra komplement i de fall, där de tillför en speciell kvalitet eller pedagogisk profil, som inte ryms inom de kommunala skolorna. De ska då erbjudas lika villkor, som de kommunala. Ett ökat antal friskolor, som enbart drivs med vinstsyfte, kan emellertid medföra att investeringar i kommunala skolor äventyras och staden tvingas arbeta med en överkapacitet, för att snabbt kunna ta tillbaka elever, om de förändrar sitt skolval eller städa upp efter skolor som går i konkurs.

Eleven ska kunna utvecklas utifrån sina egna förutsättningar. Skolan ska medverka till att öka förmågan och lusten att lära och stärka självförtroendet. Skolan måste också oförtröttligt arbeta med att **stärka de demokratiska värderingarna**, bl a genom att kontinuerligt stimulera ökat elevinflytande och vidgade kontakter med samhällsfrågor utanför skolan. Elevfacklig verksamhet bör främjas. **Mobbning, främlingsfientlighet och vandalisering måste förebyggas.** Föräldrarna bör också stimuleras till att delta i och aktivt påverka skolans arbete.

Elever med särskilda behov ska garanteras likvärdig utbildning som övriga elever. Särskilda resurser ska avsättas för detta både direkt till skolor med kända behov och i en central pott, för akuta behov.

Lärarna ska ges goda arbetsvillkor och kontinuerlig fortbildning. Resurser ska finnas att motverka långtidssjukskrivningar. Skolans personal ska kunna planera långsiktigt. Både lärare och elever måste erbjudas en god arbetsmiljö.

Eleverna ska ha tillgång till läromedel av hög kvalitet. Biblioteken utgör fortfarande den viktigaste resursen för kunskapssökande, även om Internet blir allt viktigare. Varje skola måste ha tillgång både till ett välförsett skolbibliotek skött av kunnig personal och datorer uppkopplade till Internet.

Skolan ska lägga en grund för goda vanor både vad gäller kost och motion. Gymnastik- och idrottsundervisningen bör bedrivas på ett sätt som inspirerar ungdomarna till att motionera även på fritiden. Så kallade gående skolbussar ska stimuleras dels för att ge barnen motion, dels för att minska biltrafiken och öka säkerheten i närheten av skolorna. De lite äldre barnen bör uppmuntras att cykla.

Ett näringsriktigt mål mitt på dagen är viktigt för inläringen. Gratis skolmat av god kvalitet ska serveras på alla stadier. Skolhälsovården bör förstärkas.

Socialdemokraterna vill:

- ♥ att varje barn får det stöd, det behöver för att gå ut skolan med fullständiga godkända betyg och att antalet vuxna i skolan ökas för att kunna nå detta mål,
- ♥ att kommunal skola inom rimligt avstånd ska erbjudas alla barn,
- ♥ att eleverna ska ha tillgång till läromedel av hög kvalitet, bibliotek och Internetuppkopplade datorer,
- ♥ att s k gående skolbussar för de mindre barnen och cykling för de lite äldre stimuleras för att ge barnen motion, minska biltrafiken och öka säkerheten utanför skolorna,
- ♥ att ett näringsriktigt och gott mål mat mitt på dagen ska serveras avgiftsfritt för eleven på alla stadier,

Musikskolan och SAGA-teatern är viktiga både för de enskilda barnens utveckling och för kulturlivet på Lidingö. Båda måste vara öppna för alla och ges möjligheter att utvecklas. Avgifterna får inte bli så höga att någon utestängs av ekonomiska skäl. På sikt bör ett samarbete mellan musikskolan, musikgården i Skärsätra och Sagateatern kunna utvecklas till en kulturskola, som kan locka ännu fler ungdomar att ägna sin fritid åt kulturella aktiviteter. I kulturskolan ska också finnas utrymme för aktiviteter inom litteratur och bildkonst.

Ett brett utbud av kultur- och fritidsaktiviteter och en ökad medverkan av vuxna i ungdomars kultur och fritid har stor betydelse för att förebygga sociala problem, drogmissbruk, och kriminalitet. Vi vill skapa gemensamma lösningar som också omfattar de äldres intressen och behov, och uppmuntra fritidsaktiviteter som ger tillfälle till samvaro över generationsgränserna.

Fler träffpunkter behövs på Lidingö! Det är viktigt att barn och ungdomar med olika bakgrund får tillfälle att mötas och delta i olika fritidsaktiviteter. Vi vill skapa "kulturcentra" i bostadsområdena, som bidrar till att göra dem till levande miljöer. **Fritidsgårdarna är uppskattade träffpunkter**, som kan utgöra kärnan i sådana mötesplatser. De kan kombineras med café, biblioteksfilial, studie- och mötesrum och hobbylokaler. Inga fler fritidsgårdar får läggas ned. Tvärt om vill vi öka antalet fritidsgårdar! Först i tur står återöppning av Bodalsgården, därefter bör möjligheterna att öppna en fritidsgård i Centrum-Torsvik prövas. Skolorna

kan öppna sig mera även utanför skoltid och bli träffpunkter för både yngre och äldre, där kunskap, kultur och fritid kan mötas. Ett café öppet för allmänheten i stadshuset skulle kunna bli både en mötesplats för ungdomar och vuxna och bidra till att skapa kontakter mellan Lidingöborna och stadens politiker och tjänstemän.

Det kommunala stödet till studieförbunden bör återinföras. De är viktiga både som kulturorganisatörer och som en möjlighet för ungdomar och vuxna att tillsammans fördjupa sina kunskaper. De bör få stöd för att stimulera skapande verksamhet och kunskapssökande.

Idrott och motion är viktigt för hälsan. Kommunen bör skapa förutsättningar för aktiva idrottsföreningar genom att tillhandahålla ändamålsenliga lokaler, arenor etc. Idrottsverksamheten måste ge plats för att ha idrott som hobby och motion även för de som saknar förutsättningar för elitidrott. Vi vill att en multisportshall byggs i Dalénum. Möjligheterna till spontanidrott bör förbättras genom att bollplaner i bostadsområdena rustas upp och staden har personal som kan t ex spola naturis på dem, ploga Kottlasjön etc vid sådan väderlek när det går. Som ett led i stadens hälsoprofil anser vi att en kommunal motionsgård bör finnas med möjlighet att byta om, duscha och bada bastu **till en rimlig kostnad** i närheten av löpar- och skidspåren i området norr om Kottlasjön. Föreningsbidragen bör ge möjlighet att utbilda ledare och arrangera läger eller andra sociala aktiviteter för ungdomarna. Resurserna ska fördelas rättvist mellan pojkar och flickor. Skolbarnsomsorgen bör stimulera barn och ungdomar till fysisk aktivitet. Med det syftet har socialdemokraterna lagt förslag om ett projekt kallat "Spring i benen" efter en modell som visat sig framgångsrik i andra kommuner.

Ju tidigare ungdomarna finner en fritidssysselsättning som de upplever som stimulerade och utvecklande, ju mindre risk att de ska falla offer för drogmissbruk och kriminalitet. Att förebygga brott är en viktig uppgift. Den "utvärdering" som gjorts av det brottsförebyggande rådet visar inte att rådets verksamhet hittills givit något resultat. **Ju tidigare insatser kan sättas in för att förhindra en ungdom från att komma in på en brottslig bana, desto mer vinner man både mänskligt och ekonomiskt.** Vi vill satsa resurser på det förebyggande ungdomsarbetet, som ska kunna användas flexibelt för att t ex öka öppethållande på fritidsgårdarna fredagskvällar och helger eller försöka hitta en ny träffpunkt i Centrum. De ska också kunna användas för att stärka samarbetet med socialförvaltningen, polisen, skolan och föreningslivet. Närpolisens medverkan i fritidsverksamheten är viktig. Frivilliga initiativ som t ex **"Nattvandrande föräldrar"** bör stödjas. Områdesgrupperna har visat sig kunna vara smidiga organ för att åstadkomma samverkan mellan socialförvaltningen, organisationer, skolor och fritidsgårdar, och erbjuder en möjlighet att pröva nya initiativ.

Socialdemokraterna vill:

- ♥ att det ska finnas träffpunkter ute i bostadsområdena med biblioteksfilial, lokaler för föreningsliv och studieförbund, hobbylokaler, fritidsgård m m där både ungdomar och vuxna ska kunna mötas över generationsgränserna, lära av varandra och aktivt utöva olika kultur- och fritidsaktiviteter,
- ♥ att bidrag ges till studieförbunden
- ♥ att Musikskolan, SAGA-teatern och idrottsföreningarna får sådant ekonomisk stöd att ingen behöver avstå från att delta i deras aktiviteter av ekonomiska skäl,
- ♥ att staden ska tillhandahålla lokaler och arenor för både flick- och pojkvetsksamhet på lika villkor,
- ♥ att en multisportshall byggs i Dalénum,
- ♥ att möjlighet ska finnas att utöva idrott som motion utan att träna de flesta av veckans dagar,

Inom socialtjänsten intensifieras arbetet med att hjälpa allt fler till egen försörjning. Det innebär att människor som av personliga eller arbetsmarknadspolitiska skäl hamnat inom socialtjänstens försorg skall beredas ekonomiska och sociala resurser för att ges möjlighet att växa och utvecklas som självständiga individer.

Social omsorg skall mycket lyhört arbeta för att **förhindra fysisk och psykisk misshandel**. Drabbade kvinnor såväl som män skall genom socialnämndens försorg beredas rätten till social trygghet. Insatserna skall vara såväl familjestöd och individuellt stöd av olika slag som ekonomiskt stöd.

Taxorna inom den sociala omsorgen får inte vara så höga att någon känner sig tvingad att avstå från dess tjänster.

Socialdemokraterna vill:

- ♥ att områdesgrupperna ges resurser att arbeta med förebyggande aktiviteter mot alkohol- och narkotikamissbruk, klotter och annan brottslighet.
- ♥ att nolltolerans av all form av psykisk och fysisk misshandel tillämpas.

UTVECKLA LIDINGÖ FÖR FRAMTIDEN

Lidingö är en eftertraktad bostadsort. Det beror på **en fantastisk natur i kombination med närheten till storstaden. Det är tillgångar som vi måste ta vara på och vårda.**

De stora grönområdena Elfvik och Långängen ska skyddas som naturreservat. Natur- och kulturlandskapet på Elfvik med ett levande lantbruk, där djuren spelar en viktig roll måste bevaras och vårdas. Långängens naturreservat ska utvidgas till att också omfatta hela Kottlasjön, strandskyddsområdet och nyckelbiotoperna längs dess stränder och skogen vid Badberget.

Men Lidingö får inte bli en stagnerande sovstad. **Staden måste utvecklas för att skapa underlag för arbete och fortsatt välfärd i en god boendemiljö med rika möjligheter till rekreation.** Utan en hållbar utveckling finns inte underlag för att skapa trygghet och god omsorg om det ökande antalet äldre och ge de unga en god start i livet.

Stadens skogar ska skötas enligt den plan som tagits fram i samarbete med Skogsgruppen. **Skogsvården ska syfta till att bevara värdefull natur och erbjuda attraktiva rekreativsområden. Den biologiska mångfalden ska bevaras.** Parker, stigar, spår, bänkar och lekplatser måste underhållas. Papperskorgar bör åter sättas upp och tömmas regelbundet. Den biologiska mångfalden kan ökas genom restaurering och anläggande av våtmarker, som samtidigt kan användas för rening av dagvatten.

Kottlasjön håller på att växa igen och förgiftas av algblooming. **Sjön måste renas och skyddas, så att den även fortsättningsvis kan nyttjas för bad och vara möjlig att använda som kompletterande reservvattentäkt,** oavsett vilket alternativ som förverkligas i det regionala samarbetet kring reservvattenförsörjning.

Mindre grönområden nära flerfamiljshusområden är mycket utnyttjade av barn, pensionärer, hundägare m fl och bör **värnas som ”närgömråden”**. Det finns många ensamstående och andra som inte har möjlighet att skaffa egen villa, men som gärna vill ha möjlighet till den stimulerande utomhusvistelse som odling av blommor och grönsaker ger. Fler koloniträdgårdsområden bör anläggas i närheten av flerfamiljshusområden.

Långsiktigt bör staden eftersträva att frigöra öns stränder och göra dem tillgängliga för allmänheten. Inga strandtomter i kommunal ägo får säljas eller exploateras med anläggningar som utestänger allmänheten.

Trycket på Stockholmsregionen att bygga fler bostäder är mycket stort. Framför allt är det ungdomarna som har svårt att finna en bostad. Men koncentrationen av arbetsplatser till huvudstadsregionen bidrar även till att öka inflyttningen från landsbygden och från andra länder. Unga människor uppväxta på Lidingö har små chanser att bo kvar på grund av bristen på hyresbostäder till rimliga kostnader. Bostadsbristen gör det allt svårare att rekrytera arbetskraft till skolorna och till den expanderande äldreomsorgen. I Lidingö har den borgerliga majoriteten medvetet begränsat bostadsbyggandet under en längre tid. Det leder till att andelen äldre i befolkningen ökar, samtidigt som såväl kommunal som privat service har svårt att rekrytera personal. Därför **måste nya bostäder planeras och byggas.**

Lidingö är emellertid en ö med begränsade markresurser. De markområden som återstår att bygga bostäder på blir därmed starkt begränsade. Vi anser dock att **det med en annan inriktning på bostadsbyggandet går att få plats med fler bostäder, än vad majoriteten föreslagit i översiktsplanen.** Bristande politiskt förutseende inom den borgerliga majoriteten har emellertid medfört att de markområden som återstår är i privat ägo, vilket minskar kommunens möjligheter att påverka när och vad som ska byggas. Det har de senaste åren lett till, att de bostäder som byggts har varit stora villor med äganderätt och exklusiva bostadsrätter. Det som nu behövs är framför allt hyreslägenheter till rimliga priser. Staden borde föra en mer aktiv markpolitik och köpa eller byta till sig mark, som kan bebyggas. Upplåtelseformen måste styras genom exploateringsavtal.

Kvarvarande markreserver, som beskrivs i översiktsplanen måste användas för att bygga billiga hyresrätter för att:

- få en mer blandad befolkningssammansättning och balans mellan upplåtelseformerna,
- kunna erbjuda bostäder till personal inom äldreomsorg, skola och annan service,
- kunna lösa bostadsfrågan för sociala och medicinska förtursfall,
- kunna leva upp till stadens åtaganden inom flyktingmottagningen.

Risken är annars att segregationen ökar, genom att all inflyttning består av medelålders personer med god ekonomi och ungdomarna tvingas flytta ut.

Sedan planeringen av Dalénumområdet stannat upp på grund av att Fortum vägrar flytta sitt värmeverk, är överdäckningen av infarten till Lidingö det område i översiktsplanen, som kan inrymma flest nya bostäder. Läget är

mycket attraktivt dels p g a sin närhet både till Stockholm och till Lidingö Centrum, dels p g a goda möjligheter till vackra utsikter och närheten till Lidingös grönområden. Det talar för att utnyttja marken för en tät bebyggelse av stadskaraktär. Det skulle också kunna ge underlag för att dra ut spårburen kollektivtrafik via Lidingö Centrum, vilket skulle innebära nya utvecklingsmöjligheter i vårt centrum. En stor andel hyresrätter är ett krav, liksom att det bör finnas insprängda gruppboendestäder, äldreboenden etc. och olika former av såväl kommunal som kommersiell service. All ny bebyggelse bör göras energisnål och av sundastående och återvinningsbara material.

Lidingö stad bör leva upp till FN:s standardregler för att tillförsäkra människor med funktionshinder delaktighet och jämlikhet. Funktionshindrade ska ha samma rätt till utbildning, arbete, ekonomisk och social trygghet, familjeliv och personlig integritet, kultur, rekreation och idrott som övriga medborgare. **I all planering bör hänsyn tas till att bostäder, kommunikationer, gator och torg, fritidsanläggningar och offentliga byggnader ska vara tillgängliga för personer med funktionshinder.**

Enligt regeringens mål ska hela Sverige vara tillgänglighetsanpassat år 2010. Lidingö har tagit fram en bra **handlingsplan för ökad tillgänglighet.** Men med nuvarande investeringsstakt kommer det att ta alltför lång tid innan den är genomförd. Vi kräver ett betydligt snabbare genomförande. De funktionshindrade ska inte behöva vänta 10 år på att de mest centrala delarna av Lidingö, som är inventerade och planlagda, också ska bli tillgängliga.

Även om ansvaret för insamling av förpackningar ligger på producenterna, bör staden bidra till att skapa möjligheter för hushållen att lämna källsorterat avfall inom rimligt avstånd. Annars finns stor risk att miljövinster går förlorade genom ökad bilkörning. **Fastighetsnära källsortering bör byggas in i alla bostadsområden.**

Tillsynen av miljö och hälsa måste få tillräckliga resurser. De ökade krav som den nya miljöbalken ställer, medför att tjänstemännen behöver mer tid för fortbildning. Det förebyggande arbetet med försurningsmätning, livsmedelskontroll, allergisanering i offentliga lokaler, radonmätning och -åtgärder bör fortsatt ligga på en hög nivå. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen måste förstärkas med fler miljö- och hälsoskyddsinspektörer och en kommunekolog. **En energiplan bör utarbetas.**

Det är viktigt för möjligheterna att hålla hyrorna nere, att Lidingöhem AB bevaras i stadens ägo. Nya ägardirektiv bör tas fram, som innebär att Lidingö-

hem AB ges en aktiv roll i planering och genomförande av nybyggnation och ett stopp för fortsatt utförsäljning av lägenheter.

För närvarande pågår en utvärdering av Lidingös befintliga bostadsområden på grund av:

- utglesning till följd av ökande boendestandard,
- en samhällsutveckling där alltmer av den offentliga servicen koncentreras till Centrum och
- allt mer av det kommersiella utbudet baseras på bilinnehav och lokaliseras endera till kommuncentrum eller till stormarknader långt utanför staden.

Etableringen av Willys har minskat förutsättningarna för flera stadsdelscentra att överleva. Det är viktigt att man analyserar konsekvenserna för den befintliga servicen i olika delcentra innan nya verksamheter etableras.

Möjligheterna till varsam förtätning av bostadsområden för att skapa underlag för service bör undersökas. Detta kan exempelvis ske genom att bygga på ytterligare en våning eller bygga ovanpå parkeringsplatser. I Lidingö finns också **villaområden** med stora tomter. I många fall kan en förtätning ske utan att områdets karaktär förändras väsentligt. Det kan handla om att bygga sk stadsvillor med flera lägenheter, stycka av stora tomter eller tillskapa flera lägenheter i ett gammalt hus eller flera hus på samma tomt för sk generationsboende. Bostäder och arbetsplatser kan också i större utsträckning kombineras i takt med att arbetsplatserna blir mindre störande.

Byggnader och miljöer som klassats som **kulturhistoriskt värdefulla** ska värnas. De får inte stå och förfalla på det sätt, som tidigare skett i Lidingö. De bör i stället rustas upp och användas i kommunens eller någon organisations verksamhet.

Kommunikationerna måste förbättras både till, från och inom Lidingö.

Satsningar bör i första hand ske på spårbunden kollektivtrafik och båttrafik. Gamla Lidingöbron måste målas/rustas upp, så att SL tryggt kan satsa på upprustning av Lidingöbanans vagnpark. Staden ska verka för att Lidingöbanan ansluts till framtida spårburen trafik till den nya Värtastaden, som växer fram på andra sidan bron. Ropsten är en viktig knutpunkt för Lidingöborna. Området bör rustas upp till en trivsammare omstigningsplats. Turtätheten på Lidingöbanan bör anpassas bättre till tunnelbanan och tvärförbindelserna inom ön koordineras bättre.

Lidingö bör delta i satsningen på trafik med **biogasdrivna fartyg** mellan Lidingö, Nacka och Stockholms centrum för att avlasta trafiken på vårt vägnät. Även för **godstransporter** bör man på sikt undersöka om det går att återgå till **spårburen**

trafik eller sjötransport för att minska den tunga trafiken genom bostadsområden och förbättra miljön.

Gång- och cykelvägar bör byggas ut och underhållet bör förbättras.

Där det är möjligt bör även gång- och cykeltrafik skiljas åt. Cykelställ bör sättas upp vid viktiga knutpunkter för kollektivtrafiken.

Arbete med att **åtgärda bullerstörningar** bör fortsätta med ytterligare etapper enligt den plan som finns. **Hastigheten i bostadsområden bör begränsas till 30 km/timme.** Det ökar både trafiksäkerheten och förbättrar miljön.

Socialdemokraterna vill:

- ♥ att planering och byggande av nya bostäder påskyndas, och att nyproduktionen inriktas på små billiga hyreslägenheter,
- ♥ att staden satsar på att låta Lidingöhem AB bygga, där detta är möjligt, och inte tar ut kapital ur företaget för att finansiera kommunens drift,
- ♥ att Elfvikslandet blir naturreservat och att Elfviks Gård bevaras som ett exempel på levande lantbruk med djur, samt att Långängens naturreservat utökas med Kottlasjön, dess strandskyddsområde, nyckelbiotoperna söder om sjön och skogen vid badberget,
- ♥ att mindre grönområden nära stora flerfamiljshusområden bevaras som ”närrönområden”.
- ♥ att fler koloniträdgårdar anläggs,
- ♥ att Kottlasjön renas så att den blir tjänlig för bad, och skyddas så att den är möjlig att nyttja som eventuellt framtida reservvatten.
- ♥ att inga strandtomter i kommunal ägo får säljas ut och att staden fortsätter att köpa in stränder när möjlighet ges,
- ♥ att skogsvården ska syfta till att bevara värdefull natur och erbjuda attraktiva rekreationsområden,
- ♥ att parker, stigar, bänkar och lekplatser underhålls och papperskorgar töms,
- ♥ att hushållsnära källsortering av avfall stimuleras,

- ♥ att Gamla Lidingöbron rustas upp och att Lidingöbanan ansluts till kommande spårburen kollektivtrafik till Värtastaden, samt att Lidingöbanan förses med nya vagnar och får ökad turtäthet, som anpassas bättre till tunnelbanan,
- ♥ att båttrafiken förstärks och att gång- och cykelvägnätet byggs ut,
- ♥ att trafiksäkerheten och miljön förbättras i fler bostadsområden genom införande hastighetsbegränsning till 30 km/timme.

EKONOMI OCH DEMOKRATI

Den kommunala verksamheten är våra gemensamma insatser för att skapa en god miljö och ett tryggt liv för alla invånare oberoende av härkomst, ålder, fysisk eller ekonomisk förmåga. Invånarnas erfarenheter, kunskaper och idéer bör tas till vara för att förbättra den kommunala verksamheten. De politiska partiernas uppgift är att kanalisera invånarnas åsikter och väga samman dem till en hållbar helhet. Aktivt deltagande i det kommunalpolitiska basarbetet är därför det bästa sättet att påverka vår gemensamma verksamhet.

Ett aktivt engagemang kräver lätt tillgänglig information och en öppen attityd till att ge medborgarna insyn i verksamheten. Här bör den nya teknikens möjligheter kunna utnyttjas. Samtidigt vet vi att många människor föredrar en personlig kontakt. Stadshuset reception bör därför utvecklas till ett medborgarkontor, där kunnig personal kan ge information, vägledning och hjälp över förvaltningsmyndighets- och sektorsgränser.

En god ekonomi är en förutsättning för att kunna utveckla kommunen lika väl som för den enskilde. Fler invånare i arbetsför ålder är bästa sättet att garantera inkomster för att kunna ge de unga en god start i livet och de äldsta ett värdigt slut. Skatter är ett mer solidariskt sätt att finansiera gemensamma åtaganden än höga avgifter, som oftast drabbar de som redan ha det svårt att få ekonomin att gå ihop. Om man ska använda sig av entreprenader måste kommunen ha insyn i och kompetens att kvalitetssäkra verksamheten, för att undgå skenande kostnader, så som skett både med äldreomsorg och snöröjning. Utvärderingar som visar på brister, måste resultera i åtgärder mot entreprenören eller byte av entreprenör.

Ett aktivt näringsliv är en förutsättning för att skapa sysselsättning. Kommunen bör föregå med gott exempel som arbetsgivare. Vi anser att man bör ta fram ett samlat personalpolitiskt program för alla anställda i kommunen. Kommunen ska

visa en generös attityd till personalen och respekt för kollektivavtalen. Programmet bör redovisa en strategi för hur man långsiktigt ska kunna klara bemanningen inom vård, skola och omsorg. Deltidsarbeten inom vård och omsorg bör om möjligt omvandlas till heltidstjänster. Ett kommundäckande jämställdhetsprogram bör tas fram enligt gällande lag. En personalpolitisk utvärdering bör göras varje år för att beskriva hur staden lever upp till programmet. Avskedsintervjuer bör genomföras med personal som slutar, för att få fram och kunna åtgärda brister i kommunens personalpolitik.

Kommunens tillgångar måste förvaltas väl. Att placera kapitalet på aktie- marknaden är ett alltför stort risktagande. Lidingö har också tillgångar i form av mark. Vi vill stoppa utförsäljningen av kommunens mark. Den borgerliga majoriteten håller på att sälja ut den och låta intäkten gå in i budgeten för att finansiera löpande verksamhet. Det anser vi är fel. Förutom den mark som avsatts som natur- eller kulturresevat och andra grönområden som används av invånarna för rekreation, bör kommunen ha en markreserv för att kunna planera för nya bostäder och anläggningar som behövs för service till invånarna.

Lidingö stad har en bra flyktingmottagning. Vi har därför möjlighet att ta emot fler flyktingar. Flyktingar och andra kommuninnevånare med utländsk bakgrund bör få stöd både till att bevara och visa upp sitt ursprungslands kulturella traditioner och till att lära känna svenska seder och bruk. Det är i mötet mellan kulturer som vidsynthet och utveckling främjas. Språkkunskaper och erfarenhet från andra länder måste värderas vid tillsättande av tjänster i serviceyrken.

Socialdemokraterna vill:

- ♥ att stadshusets reception utvecklas till ett medborgarkontor.
- ♥ att konsumentvägledningen återinförs,
- ♥ att önskade deltidstjänster omvandlas till heltid.
- ♥ att antalet flyktingar som staden erbjuder sig att ta emot ökas,
- ♥ att ett gruppboende för mottagande av ensamkommande flyktingbarn inrättas.